

**RAPORTUL
Comisiei de Cenzori a S.A. „Tracom”
privind controlul activității economico-financiare
pentru anul 2023**

*Comisia de
cenzori:*

Demidcenco Tatiana

Vizir Ala

Gorceac Tatiana

CUPRINS:

- I. Prezentarea generală a Societății
- II. Patrimoniul Societății
- III. Datoriile pe termen lung și curente
- IV. Analiza activității economico-financiare a societății
- V. Rezultatul din activitatea economico-financiară
- VI. Inventarierea
- VII. Remunerarea muncii
- VIII. Sponsorizări și alte cheltuieli
- IX. Control, audit și managementul riscurilor
- X. Defalcări în buget
- XI. Concluziile și recomandările Comisiei de cenzori

Comisia de Cenzori a Societății pe Acțiuni „Tracom” (în continuare Societate) și-a desfășurat activitatea în temeiul art.71 al Legii privind societățile pe acțiuni nr.1134/1997, a mandatului acordat de Adunarea Generală a Acționarilor Societății, Statutului Societății, Regulamentului comisiei de cenzori și a reglementărilor prevăzute de Legea contabilității nr.287/2017, în următoarea componență:

- Tatiana Demidcenco, consultant principal al Secției politice în administrarea proprietății publice, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării,
- Ala Vizir, șef adjunct al Direcției politice contabile și audit în sectorul corporativ, Ministerul Finanțelor,
- Tatiana Gorceac, șef adjunct al Direcției administrare corporativă, metodologii și reglementări, Agenția Proprietății Publice;.

Controlul a fost efectuat în perioada mai - iunie 2023.

Obiectivul controlului este verificarea rezultatelor economico - financiare pentru anul 2023, a patrimoniului, capitalului propriu, creanțelor și datoriilor, analiza indicatorilor economici principali în vederea aprecierii situației financiare, performanțelor Societății, stabilității financiare a Societății și prezentarea raportului la Adunarea generală anuală a acționarilor S.A. „Tracom”.

Comisia de Cenzori a procedat la verificarea situațiilor financiare pentru anul 2023, pe baza documentelor puse la dispoziție de Conducerea executivă a Societății.

În anul 2023, Comisia de Cenzori nu a fost sesizată cu cereri sau reclamații de către acționar, de către Consiliul societății sau terțe persoane.

I. Prezentarea generală a Societății

Societatea este fondată prin reorganizarea întreprinderii de stat Asociația de producere “Uzina de tractoare din Chișinău”. Prin Hotărârea Guvernului nr.440 din 16.06.2011 „Cu privire la acordarea titlului de parc industrial, Societății i-a fost acordat titlul de parc industrial, atribuindu-i-se funcții noi de întreprindere administratoare a Parcului Industrial “TRACOM” legate de: coordonarea și monitorizarea proceselor de formare și funcționare a infrastructurii de producere a Parcului Industrial ”TRACOM”, organizarea concursurilor de selectare a rezidenților Parcului Industrial, încheierea contractelor de activitate și darea în locațiune a mijloacelor fixe, atragerea investițiilor, etc.

S.A.„Tracom” este o întreprindere de tip deschis, dispune de independență juridică, comercială, financiară și organizațională, având bilanț independent, conturi în bănci comerciale.

La situația din 31 decembrie 2023, capitalul social al societății constituie 59 839,19 mii lei, divizat în 2 601 704 acțiuni ordinare nominative, cu valoarea nominală de 23 lei fiecare. Conform situației la 31.12.2023, acționarii societății sunt:

- Agenția Proprietății Publice – deținător al 2 424 191 de acțiuni (93,177%);
- Persoane fizice – deținătorii al 177 513 de acțiuni (6,823%).

Pe parcursul anului 2023 capitalul social nu s-a modificat.

Activitatea S.A., „Tracom” este reglementată de Legea privind societățile pe acțiuni nr. 1134/1997, actele legislative ce țin de ramura de activitate și alte acte normative.

Răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară, prezentării situațiilor financiare și altor rapoarte către autoritățile competente, precum și informații despre activitatea societății către acționari și creditori, aparține organului executiv al societății.

Dreptul de a semna documentele financiare aparține directorului general al S.A., „Tracom” – A.Salicov, Z.Gubadov și contabilului-șef – T.Viculova, potrivit pct. 1.9 și 1.10 din anexa nr.1 la Ordinul nr. 051/001 din 05.01.2023

Organele de conducere ale S.A. „Tracom” sunt: Adunarea generală a acționarilor și Consiliul societății.

Politicile contabile ale S.A. „Tracom” sunt elaborate conform prevederilor legislației în vigoare în domeniul contabilității și aprobate prin ordinul conducerii nr.051/001 din 05.01.2023. Conform Politicilor contabile responsabilitatea pentru organizarea și ținerea contabilității o poartă conducătorul, care creează condiții bune pentru organizarea corectă a contabilității, întocmirea și prezentarea la timp a situațiilor financiare.

Contabilitatea asigură reflectarea justă în conturile contabile a tuturor operațiunilor economice conform Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobate prin ordinul Ministrului Finanțelor nr.118/2013 și a Planului de conturi contabile, aprobat prin ordinul Ministrului Finanțelor nr.119/2013, cu modificările ulterioare.

Conform art. 4 alin. (2) al Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, Societatea este calificată ca entitate mică, iar conform art. 5 alin. (9) societatea întocmește situații financiare complete.

II. Patrimoniul Societății

Analiza activității economico-financiare a S.A. „Tracom” a fost efectuată în baza datelor din situațiile financiare pentru perioada 01.01.2023 – 31.12.2023.

Urmare examinării și analizării indicatorilor prezentați în situațiile financiare aferente anului 2023 ale Societății, Comisia de cenzori a constatat următoarele.

Conform situațiilor financiare, valoarea totală a activelor Societății:

- la 31 decembrie 2022 constituie 68 533,73 mii lei;

- la 31 decembrie 2023 constituie 70 469,65 mii lei.

În comparație cu anul 2022 valoarea activelor s-a majorat cu 1 935,9 mii lei.

Valoarea totală a activelor imobilizate a Societății:

- la 31 decembrie 2022 constituie 46 030,76 mii lei;

- la 31 decembrie 2023 constituie 47 208,15 mii lei.

În comparație cu anul 2022 valoarea activelor imobilizate s-a majorat cu 1 177,4 mii lei.

Valoarea totală a activelor circulante ale Societății:

- la 31 decembrie 2022 constituie 21 236,21 mii lei;

- la 31 decembrie 2023 constituie 21 994,73 mii lei.

Creșterea datoriilor de personal cu 152 800 lei, s-a datorat returnării plăților aferente premierii către fostul director Russ S., conform raportului Inspecție Financiare. Materialele pentru restituirea sumei respective se află în examinare în instanță de judecată.

Majorarea datoriei bugetare, reprezintă soldul TVA - 31337,25 lei, plata impozitului pe venit în rate - 363948,70 lei și plata altor impozite - 30261,05 lei, în valoare totală de 425 547,60 lei.

Investițiile în părți neafiliate constituie un depozit de 10.000.000 lei conform convenției din 17 iunie 2022 până la 19 decembrie 2023. La data de 19.12.2023 a fost creditat în contul curent un depozit de 10.000.000 lei, ceea ce a dus la o creștere a fondurilor la finele anului.

În comparație cu anul 2022, la sfârșitul perioadei de raportare valoarea activelor circulante s-a majorat cu 758,53 mii lei.

Tabelul 1. Structura patrimoniului S.A. „Tracom”

Nr. d/o	Indicatori	La situația din 31.12.2022		La situația din 31.12.2023		Devierea +/- (mii lei)
		suma, mii lei	ponderea, %	suma, mii lei	ponderea, %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Imobilizări corporale în curs de execuție	53,72	0,08	1 319,69	1,87	1 265,97
2.	Mijloace fixe	25 721,58	37,53	25 975,31	36,86	253,73
3.	Investiții imobiliare	20 255,46	29,56	19 913,15	28,26	-342,31
4.	Investiții financiare pe termen lung în părți	1 266,76	1,85	1 266,76	1,80	0

	neafiliate					
	Total active imobilizate	47 297,52	69,01	48 474,91	68,80	1 177,39
5.	Materiale și OMVS	17,18	0,03	15,58	0,02	-1,6
6.	Avansuri acordate pentru stocuri	119,69	0,17	78,46	0,11	-41,23
7.	Creanțe comerciale curente	7 774,27	11,34	4 304,71	6,53	-3 469,56
8.	Creanțele ale personalului	2,84	0	155,64	0,22	152,8
9.	Creanțe ale bugetului	22,24	0,03	425,55	0,60	403,31
10	Alte creanțe curente	1 222,74	1,78	6 022,3	8,55	4799,56
11.	Cheltuieli anticipate curente	400,98	0,59	234,44	0,33	- 166,54
12.	Alte active circulante	46,75	0,07	43,58	0,06	-3,17
13.	Investiții financiare curente în părți neafiliate	10 000,0	14,59	0	0	-10 000,0
14.	Numerar și documente bănești	1 629,52	2,38	10 714,48	15,20	9 084,96
	Total active circulante	21 236,21	30,99	21 994,74	31,20	758,53
	Total active	68 533,73	100,00	70 469,65	100	1 935,92

În structura activelor, activele imobilizate constituie 48 474,91 mii lei, dețin o pondere de 68,8 % din totalul de active și s-au majorat cu 1 177,39 mii lei față de anul 2022, din motivul efectuării lucrărilor la reconstrucție a aleii centrale, care încă nu s-au finalizat, iar la finalizarea lucrării vor fi capitalizate în calitate de mijloc fix „aleea fabricii”.

Activele circulante constituie 21 994,74 mii lei sau 31,2 % din totalul de active, fiind în creștere cu 758,53 mii lei.

La sfârșitul perioadei de gestiune, S.A. „Tracom” dispune de capital propriu în sumă totală de 67 462,11 mii lei și a atestat o micșorare cu 199,34 mii lei pe parcursul perioadei de gestiune.

La situația din 31 decembrie 2023 rezervele statutare au constituit 13 088,97 mii lei și au rămas la nivelul anului 2022, iar alte rezerve s-au micșorat cu 722,18 mii lei și către sfârșitul anului 2022 au constituit 13 137,77 mii lei.

Anul	Fondul de dezvoltare și modernizare		Fondul de susținere și consum		Fondul de rezervă		Sold la sfârșitul perioadei de gestiune
	formare	utilizările	formare	utilizare	formare	utilizare	
2021				958 043,94			14 586 232,19
2022				506 201,6			14 080 030,59
2023			17307,31	739482,23			13 357 855,67
Sold la 31.12.2023	7 889 770,19		4 525824,07		942 261,38		13 357 855,67

În baza art. 44 al Legii privind societățile pe acțiuni, societatea formează un capital de rezervă, a cărui mărime va fi stabilită de statut și va constitui nu mai puțin de 10% din capitalul social al societății.

Capitalul de rezervă se formează din defalcări anuale din profitul net până la atingerea mărimii prevăzute de statutul societății. Volumul defalcărilor se stabilește de adunarea generală a acționarilor și va constitui nu mai puțin de 5% din profitul net al societății.

Dat fiind faptul, că la situația din 31 decembrie 2023, capitalul de rezervă a societății este în mărime de 942,26 mii lei, ceea ce constituie doar 1,6 % din capitalul social, Comisia de cenzori recomandă suplinirea acestuia până la valoarea stabilită de Statutul societății.

Tabelul 2. Structura capitalului propriu al S.A. „Tracom”

Nr. d/o	Indicatori	La situația din		Devierea
		31.12.2022	31.12.2023	
		suma,	suma,	+/-
		mii lei	mii lei	(mii lei)
1	2	3	4	5
1.	Capital social	59 839,19	59 839,19	-
2.	Capital de rezervă	942,26	942,26	-
3.	Rezerve statutare	13 088,97	13 088,97	-
4.	Alte rezerve	13 137,77	12 415,60	-722,17
5.	Profit nerepartizat (pierderea neacoperită) al anilor precedenți	(19 346,77)	(19 364,07)	-
6.	Profit net (pierderea netă) al perioadei gestiune	1 730,83	313,16	- 1 417,67
	Total capital propriu	67 661,45	67 462,11	-199,34

Ca urmare a analizei, se atestă faptul că pentru perioada anului 2023, societatea a general profit net în mărime de 313 160 lei, ceea ce constituie o micșorare a indicatorului cu 1 417 670 lei, sau cu 81,9 % mai puțin decât în anul precedent. Capitalul propriu a entității în perioada anului 2023 s-a micșorat cu 199 340 lei.

III. Datoriile pe termen lung și curente

Datorii reprezintă obligații actuale ale entității ce decurg din fapte economice anterioare și prin stingerea (decontarea) cărora se așteaptă sau să rezulte o ieșire (diminuare) de resurse care încorporează beneficii economice.

În contabilitate și în rapoartele financiare, în funcție de termenul de achitare datoriile se clasifică după cum urmează:

Soldul Datorii pe termen lung constituie 209,59 mii lei. Menționam că la începutul perioadei de gestiune, soldul acestora era egal cu zero. Acestea reprezintă datoriile aferente platei impozitului pe venit, în conformitate cu prevederile art.87 din Codul fiscal.

Soldul Datorii curente ale societății constituie suma de 2 797,95 mii lei, s-a majorat la finele perioadei de gestiune cu 31,2 % sau cu 1 925,67 mii lei, inclusiv:

- Datoriile comerciale curente s-au majorat cu 1 932,0 mii lei sau cu 900 %. Aceasta reprezintă datoria neachitată pentru reparația aleii - 866.653 lei, iluminatul - 300.000 lei, plata energiei electrice - 685.143 lei, gaze - 80.436 lei, proiectare TP-11 - 50.000 lei , care se achită în luna ianuarie 2024;
- Avansuri primite curente s-au majorat cu 18 626 lei sau cu 194%;
- Datoriile față de personal s-au majorat cu 64 424 lei sau cu 16,1%;
- Datoriile privind asigurările sociale și medicale s-au majorat cu 37 581 lei sau cu 60 %;
- Datoriile față de buget au înregistrat o micșorare cu 104 277 lei, adică cu 77,93 % față de începutul perioadei de gestiune;
- Datoriile față de proprietari s-au micșorat cu 13 877 lei, egalându-se cu zero la sfârșitul perioadei de raportare. Aceasta este o anulare a dividendelor acumulate față acționari minoritari, care nu au fost achitate în termenul stabilit;
- Alte datorii curente s-au diminuat cu 9 803 lei, atingând valoarea zero la sfârșitul perioadei de gestiune.

Ponderea semnificativă în datoriile curente a societății dețin datoriile comerciale curente, care constituie 77,74% din total datoriile curente.

Evoluția datoriilor în perioada anului 2023 este reprezentată în tabelul nr.3

Tabelul 3. Evoluția datoriilor curente în anul 2023

Nr. d/o	Indicatori	La situația din 31.12.2022		La situația din 31.12.2023		Devierea +/-, mii lei
		mii lei	ponderea %	mii lei	ponderea %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Datorii comerciale curente	242, 22	27, 77	2 175,22	77,74	
2.	Avansuri primite curente	9, 59	1, 10	28, 22	1, 01	18,63
3.	Datorii față de personal	400,99	45,97	465, 41	16,64	64,42
4.	Datorii privind asigurările sociale și medicale	62, 00	7,12	99,58	3,56	37,58
5.	Datorii față de buget	133,8	15,34	29, 52	1,05	-104,28
6.	Datorii fata de proprietari	13,88	1,59	0	0	-13,88
7.	Alte datorii curente	9,80	1,12	0	0	-9,8
	Total datorii	872, 28	100	2 797,95	100	1 925,67

IV. Analiza economico-financiară

Contabilizarea veniturilor și cheltuielilor se ține în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate (SNC „Venituri”, SNC „Cheltuieli”) și politicilor contabile a societății.

Structura veniturilor și cheltuielilor Societății pot fi urmărite în tabelul de mai jos.

Tabelul 4. Structura venituri și cheltuieli

Indicatori	Anul 2022 mii lei	Anul 2023 mii lei	Deviere (+ / -) mii lei
1	2	3	4
Venituri din vânzări, total	27 732, 6	31 596, 6	3 864,0
din care: venituri din prestarea serviciilor și executarea lucrărilor	23 011, 6	26 155, 7	3 144,1
Venituri din vânzarea produselor și mărfurilor	14, 2	0	-14,2
venituri din contracte de leasing	4 706, 8	5 441,0	734,2
Costul vânzărilor, total	17 866, 6	22 068, 2	4 201,6
costul serviciilor prestate și lucrărilor executate terților	17 510, 1	21 726,0	4 215,9
costuri aferente contractelor de leasing	342, 3	342, 3	0
Profit brut	9 866, 0	9 528, 4	- 337,6
Alte venituri din activitatea operațională	199,0	132, 5	-66,5
Cheltuieli de distribuire		3, 5	3,5
Cheltuieli administrative	8 195, 8	9 798, 6	1 602,8
Alte cheltuieli din activitatea operațională	7, 1	16, 1	9,0
Rezultatul din activitatea operațională: profit	1 862, 1	-157, 3	- 2 044,4
Venituri financiare, total	253, 0	680,0	427
inclusiv: venituri din dobânzi	253, 0	680,0	427
Rezultatul din activitatea financiară: profit	253,0	680,0	427
Venituri cu active imobilizate și excepționale	0	0	0
Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale	0	0	0
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit	0	0	0
Rezultatul din alte activități: profit	253,0	680,0	427
Profit (pierdere) pînă la impozitare	2 115,0	522,8	-1 592,2
Cheltuieli privind impozitul pe venit	384,2	209,6	-175,2
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	1 730,8	313,2	-1 417,6

Potrivit datelor din tabel, se atestă că rezultatul din activitatea operațională constituie profit în sumă de 313 156 lei, cu 1 417,6 mii lei mai puțin decât în perioada anului 2022 sau se atestă o diminuare a profitului cu 82%.

Micșorarea profitului din activitatea operațională în anul 2023 față de anul 2022 a fost cauzat de majorării costurilor vânzărilor cu 4 201,6 mii lei, majorării cheltuielilor administrative cu 1 610 mii lei și micșorării veniturilor din activitatea operațională.

Costul vânzărilor, total s-a majorat cu 3 864,0 mii lei sau 14 %.

Profitul net al perioadei de gestiune s-a diminuat cu 1 417,6 mii lei.

Constatăm că, în perioada de raportare **s-au majorat:**

- cheltuielile de distribuire cu 3,470 lei sau cu 100.0%,

- cheltuielile administrative cu 1,602,813 lei sau cu 19.5 %,

- alte cheltuieli din activitatea operațională cu 8,998 lei sau cu 126.2% comparativ cu perioada corespunzătoare a anului precedent, fapt ce a influențat asupra rezultatelor financiare obținute.

V. Rezultatul din activitatea economico-financiară a societății

Indicatorul EBITDA (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) indică suma resurselor financiare generate de companie din activitatea sa curentă, înainte de a-și onora datoriile, taxele și de a reflecta cheltuielile non-cash (amortizarea) și poate fi folosit pentru analiza profitabilității companiei, estimarea eficienței curente și de perspectivă, determinarea valorii companiei, capacității companiei de a-și finanța investițiile capitale.

Comisia de cenzori a analizat valoarea și dinamica principalilor indicatori ai capacității de plată și a echilibrului economico - financiar ai societății, aceștia fiind redați în continuare:

Tabelul 5. Indicatorii principali ai stabilității financiare

	Indicatori	2022	2023	+/-
1.	Rata activelor imobilizate (rata imobilizărilor) (Rai)	0,69	0,69	-
2.	Rata activelor circulante (Rac)	0,31	0,31	-
3.	Rata creanțelor în valoarea totală a activelor (Rc)	0,13	0,15	+0,02
4.	Rentabilitatea veniturilor din vânzări	0,36	0,30	-0,06
5.	Rentabilitatea activelor (ROA)	0,03	0,01	-0,02
6.	Viteza de rotație a activelor imobilizate	0,59	0,65	+0,06
7.	Rata solvabilității generale (Rsg)	78,57	23,43	-55,14
8.	Lichiditatea curentă (Lc)	24,31	7,86	-16,45
9.	Lichiditatea rapidă (Lr)	0,16	0,03	-0,13
10.	Rata de îndatorare pe termen lung față de capitalul propriu	-	0,003	-
11.	Rata de îndatorare totală (coeficientul de atragere a surselor împrumutate)	-	0,04	-
12.	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	0,98	0,96	-0,02
13.	Rata de atragere pe termen lung a mijloacelor împrumutate	-	0,07	-

Rata activelor imobilizate

Acest indicator se calculează ca raport între activele imobilizate și activul total și reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc entitatea în mod permanent. Suplimentar, rata activelor imobilizate reflectă gradul de investire a capitalului în entitate și gradul de imobilizare a capitalului. Menținerea nivelului ratei în perioada de referință, comparativ cu perioada similară a anului precedent, reflectă faptul că activele imobilizate se modifică într-o proporție mai mică ca activul total. În anul 2023, coeficientul dat a constituit 0,69 puncte procentuale, fără modificări față de perioada similară a anului precedent.

Rata activelor circulante

Analiza structurii activelor curente se face cu ajutorul ratei activelor circulante care arată ponderea activului circulant în totalul activelor, indicând nivelul capitalului imobilizat în activitatea de exploatare. Această rată măsoară indirect gradul de lichiditate al patrimoniului fiind influențată mult de specificul activității. Se consideră că pentru o entitate din domeniul producției o valoare de 0,4 este benefică. În anul 2023, această a rămas la același nivel față de anul precedent, constituind 0,31 puncte procentuale.

Rata creanțelor în valoarea totală a activelor

Acest indicator reflectă importanța creanțelor întreprinderii în activul total al întreprinderii, indicând politica societății în legătură cu termenul de plată acordat și este influențat de practicile din sectorul de activitate. În perioada de raportare, această rată a înregistrat o valoare de 0,13 puncte sau o majorare cu 0,02 puncte față de perioada similară a anului precedent.

Rentabilitatea veniturilor din vânzări

Analiza rentabilității veniturilor din vânzări este importantă atât pentru managerii financiari, cât și pentru conducerea societății, deoarece analizând nivelul acestui indicator se poate determina:

- cât de eficient au fost promovate deciziile managementului financiar în obținerea profitului la un leu venituri din vânzări;
- care este nivelul și evoluția rentabilității veniturilor din vânzări pe parcursul mai multor perioade de activitate a societății;
- ce factori au contribuit la devierea rentabilității veniturilor din vânzări față de nivelul anilor precedenți și-sau prevăzut în Direcțiile prioritare de dezvoltare/Planul de afaceri;
- ce măsuri trebuie întreprinse pentru creșterea nivelului rentabilității veniturilor din vânzări. Rentabilitatea veniturilor din vânzări exprimă legătura care există între

rezultatul financiar și veniturile din vânzări obținute de întreprindere și se determină în baza raportului dintre mărimea profitului și valoarea veniturilor din vânzări. În perioada de referință, acest indicator înregistrează o valoare de 0,30 puncte procentuale.

Rentabilitatea activelor (rentabilitatea economică)

Este unul dintre indicatorii principali de rentabilitate ai unei companii, care măsoară eficiența utilizării activelor din punct de vedere al profitului obținut și arată câți lei aduce sub formă de profit un leu investit în active.

În perioada de referință, acest indicator a înregistrat o valoare de 0,01 puncte procentuale. De menționat este faptul că în anul precedent de gestiune acest indicator a înregistrat o valoare 0,03 puncte procentuale, ce denotă faptul scăderii raportului leu profit/leu investit.

Viteza de rotație a activelor imobilizante

Este indicatorul care reflectă eficiența utilizării tuturor bunurilor societății și se calculează ca relația dintre venitul din vânzări și activele imobilizate.

Nivelul acceptabil al acestei rate diferă de la o societate la alta, în funcție de ramura sau sectorul de activitate din care face parte, iar:

- creșterea vitezei de rotație a activului semnifică: creșterea eficienței utilizării activelor, creșterea gradului de lichiditate a acestuia;

- reducerea vitezei de rotație are ca efect principal creșterea gradului de imobilizare a activelor. Compararea indicelui activelor imobilizate cu ritmul de creștere a cifrei de afaceri reflectă o creștere a eficienței utilizării activelor imobilizate în anul 2023 cu 0,06 puncte procentuale față de perioada similară a anului 2022, dinamica fiind apreciată pozitiv.

Rata solvabilității generale

Solvabilitatea este capacitatea societății de a plăti la scadență datoriile față de creditorii săi. Rata solvabilității generale cuantifică riscul de incapacitate de plată a datoriilor la care este expusă entitatea. Valoarea minimă a ratei solvabilității generale se consideră 1,4. În cazul în care rata solvabilității generale este mai mică decât 1,0, atunci firma este insolubilă. În anul 2023 acest indicator a constituit 23,43 puncte procentuale, înregistrând o micșorare cu 55,14 puncte procentuale față de anul 2022.

Lichiditatea curentă

Lichiditatea este posibilitatea de transformare a unui activ în bani, rapid și cu pierdere minimă de valoare. Dacă nivelul acestei rate este subunitar, aceasta indică

un capital de lucru negativ, ceea ce înseamnă că activele curente sunt mai mici decât datoriile curente. Pentru anul 2023, acest indicator a atins nivelul de 7,86 puncte procentuale sau cu 16,45 mai puțin față de anul precedent.

Lichiditatea rapidă

Lichiditatea rapidă exprimă capacitatea societății de a-și achita obligațiile pe termen scurt din activele curente, mai puțin din stocuri - care sunt considerate ca fiind cele mai puțin lichide din activele curente. Valorile de referință ale indicatorului sunt:

- valoarea minimă este 0,65 - sub acest nivel compania se află în pericol de incapacitate de plată;

- valoarea maximă este 1,00 - peste această valoare se considera că nu se utilizează corespunzător activele curente.

Pentru anul 2023 rata a constituit 0,03 puncte procentuale, fiind în descreștere cu 0,13 puncte procentuale față de anul 2022.

Rata de îndatorare pe termen lung față de capitalul propriu

În 2022 societatea nu a avut datorii pe termen lung. În anul 2023 acest indicator de 0,003, respectiv indică ponderea datoriilor pe termen lung în raport cu capitalul propriu.

Rata de îndatorare totală

Rata de îndatorare totală reflectă ponderea surselor de finanțare atrase în totalul pasivelor Societății. Pentru perioada de raportare, indicatorul respectiv a constituit 0,04 puncte procentuale.

Rata autonomiei globale

Coeficientul dat reflectă gradul în care capitalul propriu al societății asigură autofinanțarea activității de producție. Acest indicator reflectă aportul capitalului propriu în finanțarea tuturor elementelor patrimoniale ale societății. În condiții normale de activitate, mărimea lui se consideră suficientă în cazul când rata este mai mare de 0,5. În astfel de condiții riscul creditorilor se reduce la minim, deoarece societatea are posibilitatea să-și achite datoriile pe seama mijloacelor proprii. Pentru perioada de raportare, mărimea coeficientului constituie 0,96 puncte procentuale. Putem constata că nivelul dat este mai mare decât limita minimă admisibilă, societatea de sine stătător își poate îndeplini pe viitor obligațiile financiare. La moment, nivelul de siguranță pentru creditorii este mediu. Majorarea acestui indicator pe viitor se va considera benefică pentru entitate.

Rata de atragere pe termen lung a mijloacelor împrumutate

Acest coeficient desemnează nivelul de îndatorare al entității și în mod normal trebuie să oscileze în limitele 0 - 50%. Cota împrumutului pe termen lung în suma totală a datoriilor întreprinderii în perioada de raportare este de 0,07% pentru perioada de raportare.

În concluzie, putem menționa că S.A. „Tracom” întreprinde toate măsurile necesare pentru a menține nivelul indicatorilor economici în limitele admisibile. Astfel, pentru anul 2023 se atestă o îmbunătățire a nivelului unor indicatori și diminuarea valorilor altor indicatori.

VI. Inventarierea patrimoniului

Conform prevederilor art.16 al Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 entitatea este obligată să efectueze inventarierea generală a activelor, capitalului propriu și datoriilor în modul stabilit de Regulamentul privind inventarierea, aprobat prin ordinul Ministrului Finanțelor nr.60/2012

Astfel, în baza ordinului directorului al S.A. „Tracom” nr.151/062 din 22.12.2023, în cadrul societății a fost efectuată inventarierea anuală, fiind creată în acest scop o comisie centrală de inventariere.

În conformitate cu ordinul menționat s-a efectuat inventarierea totală a bunurilor în următorii termeni:

✓ Inventarierea generală a patrimoniului aflat în gestiunea tuturor subdiviziunilor structurale ale societății, la situația din 31 decembrie 2023 și anume: immobilizări necorporale și corporale, immobilizări corporale în curs de execuție, mijloace fixe și investiții imobiliare, stocuri de materialele, mărfuri și obiecte de mică valoare și scurtă durată;

✓ Inventarierea tuturor conturilor de bilanț: creanțe și datorii, numerarul, decontările cu bugetul, organele de asigurări sociale și de asistență medicală.

Inventarierea a fost efectuată în perioada 01-09 ianuarie 2024.

Rezultatele inventarierii bunurilor materiale, immobilizărilor corporale și creanțelor și datoriilor ale societății, a lucrărilor finisate și nefinisate în construcții și a materialelor aflate în lucru la antreprenori sunt reflectate în procesele - verbale, întocmite la ședințele comisiei centrale de inventariere.

În procesul inventarierii s-a efectuat compararea stocului efectiv valoric al bunurilor inventariate de la depozit și celor aflate în gestiunea persoanelor gestionare cu soldul scriptic din evidența contabilă. Au fost întocmite liste de inventariere care cuprind totalul indicilor naturali și valoarea bunurilor inventariate, creanțelor și datoriilor.

În perioada efectuării inventarierii a avut loc verificarea integrității patrimoniului prin compararea existenței efective (valoric, cantitativ) a activelor imobilizate și circulante (inclusiv imobilizărilor necorporale și corporale, stocurilor), formularelor cu regim special, aflate în gestiunea persoanelor cu răspundere materială, creanțelor și datoriilor, cu datele reflectate în contabilitatea S.A. „Tracom” la data efectuării acesteia.

Au fost întocmite listele de inventariere care cuprind informația integrală a patrimoniului inventariat cantitativ - valoric.

În rezultatul inventarierii activelor imobilizate și stocurilor Comisia de inventariere nu a depistat lipsuri și/sau surplusuri.

Datoriile curente ale S.A. „Tracom” față de agenții economici pentru serviciile prestate, procurări de bunuri, echipamente se confirmă prin acte de verificare, semnate de ambele părți, devieri nu s-au depistat.

Creanțele agenților economici către S.A. „Tracom”, la fel se confirmă prin acte de verificare, semnate de ambele părți.

Rezultatele inventarierii au fost reflectate în procesul – verbal nr.1 din 30.01.2024. În rezultatul inventarierii comisia a stabilit că la societate nu există lipsuri și neajunsuri.

Suplimentar menționăm că, atât Inspekția Financiară, prin prescripția nr. 25-07-10/1581 din 07.06.2023, precum și auditul independent a menționat asupra necesității evaluării adecvate a activelor și pasivelor.

VII. Remunerarea muncii

Capitalul uman reprezintă cea mai importantă resursă din cadrul societății, prin urmare, atragerea, menținerea, dezvoltarea și utilizarea corectă a resurselor umane reprezintă un obiectiv esențial.

La 31 decembrie 2023 numărul total de personal al societății a fost de 19 de angajați, cu 3 persoane mai puțin față de anul 2022, care desfășoară activitatea în baza contractelor individuale de muncă pe perioada nedeterminată cu norma întreagă.

Calculul fondului de remunerare a muncii se efectuează în baza statelor de personal aprobate la întreprindere. Remunerarea muncii angajaților „Tracom” S.A. s-a efectuat în conformitate cu Codul Muncii al Republicii Moldova, Legea salarizării nr. 847/2002, Hotărârea Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, Hotărârea Guvernului nr.854/2022 pentru modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr.670/2022 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară.

Remunerarea muncii personalului Societății s-a efectuat în mărime de 4 018,3 mii lei, cu o majorare de 809 mii lei față de anul precedent, rezultat din indexarea salariilor. Salariu mediu pe întreprindere pe parcursul anului 2023 a constituit 19 425,02.

Structura fondului de retribuire a muncii salariaților cuprinde: fondul de remunerare tarifar, coeficientul de complexitate, spor pentru vechimea în muncă și intensitatea muncii, spor pentru munca prestată în condiții nefavorabile, pe timp de noapte, în zilele de sărbătoare nelucrătoare, prime anuale.

Angajarea și eliberarea din funcție a personalului societății se efectuează conform ordinelor semnate de conducătorul întreprinderii.

VIII. Sponsorizări și alte cheltuieli

Reieșind din informația prezentată, menționăm că pe parcursul anului 2023, Societatea nu a efectuat careva cheltuieli de sponsorizare și binefacere.

IX. Control, audit și managementul riscurilor

În perioada de gestiune entitatea de audit „Ecofin-Audit-Service” SRL a auditat situațiile financiare ale S.A. „Tracom” întocmite în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, care cuprind bilanțul la data de 31 decembrie 2023 și situația de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de numerar aferente exercițiului încheiat la data respectivă, și notele la situațiile financiare, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

Auditorul a evaluat măsura în care situațiile financiare au fost întocmite, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cerințele cadrului de raportare financiară aplicabil.

Auditul s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit (ISA-uri).

Obiectivele auditului sunt formularea unei opinii cu privire la situațiile financiare pe baza evaluării concluziilor trase de pe urma probelor de audit obținute și exprimarea clară a acelei opinii prin intermediul unui raport scris care descrie, de asemenea, baza pentru acea opinie.

În opinia auditorului, situațiile financiare ale S.A. „Tracom”, pentru exercițiu financiar încheiat la 31 decembrie 2023 sînt întocmite, din toate punctele de vedere semnificative în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate și oferă o imagine fidelă a poziției financiare a Societății la data de 31 decembrie 2023, precum și a performanțelor sale financiare și a fluxurilor de numerar pentru exercițiului încheiat la această dată.

Probele de audit pe care le-a obținut entitatea de audit sînt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia.

Totodată, entitatea de audit a examinat Raportul conducerii și a stabilit că acesta este întocmit în toate aspectele semnificative în conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017 și situațiile financiare individuale pentru exercițiul încheiat la situația din 31.12.2024.

Complementar menționăm că, situațiile financiare ale societății pentru perioada de activitate 01.10.2020-31.12.2022, au fost supuse inspectării financiare complexe, fiind constatate un șir de neconformități.

Societatea a informat organul colegial de conducere despre rezultatele inspectării, fiind întocmit în acest sens un plan de acțiuni.

X. Defalcări în buget

În anul 2023 S.A. „Tracom” și-a onorat obligațiunile față de bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, nefiind raportate restanțe la capitolul dat.

Pe parcursul anului 2023 S.A. „Tracom” a transferat impozite, taxe și contribuții în bugetele componente ale bugetului public național în sumă de 4 390,9 mii lei, cu 508,4 mii lei mai mult comparativ cu anul 2022.

Clasificarea impozitelor și taxelor virate sunt reflectate în tabelul de mai jos:

Tabelul 6. Plățile efectuate la Bugetul Public Național

Nr d/r	Defalcări în buget	Anul 2022, mii lei	Anul 2023, mii lei	Devieri mii lei (+), %
1.	impozitul pe venit reținut din salariu	405,8	610,6	+204,8
2.	TVA	1389,9	1 211,1	-178,8
3.	impozitele pe proprietate	378,9	354,4	-24,5
4.	alte impozite, taxe, plăți la bugetul de stat	2,1	17,2	+15,5
5.	contribuții privind asigurările sociale de stat virate de angajatori	1027,0	1441,4	+414,4
6.	prime de asigurare obligatorie de asistenta medicala	378,8	546,6	+167,8
7.	Impozit pe venit	300,00	209,6	-90,4
Total		3882,5	4390,9	+508,4

XI. Concluziile și recomandările Comisiei de cenzori

Responsabilitatea pentru întocmirea rapoartelor financiare o poartă conducerea Societății. Responsabilitatea Comisiei de cenzori constă în exprimarea opiniei asupra acestora, în baza controlului exercitat.

În rezultatul analizei activității economico-financiare, comisia de cenzori constată că S.A. „Tracom” este o întreprindere independentă juridică, comercială, organizațională și financiară stabilă.

Totodată, menționăm, că politicile contabile ale S.A. „Tracom” sunt elaborate în baza cerințelor Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, Standardelor Naționale de Contabilitate, actelor normative și reglementărilor interne S.A. „Tracom”.

În opinia Comisiei de cenzori, situațiile financiare pentru anul 2022 au fost întocmite în conformitate cu Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017, Standardele Naționale de Contabilitate, Politicile contabile, Planul general de conturi contabile, alte acte legislative și normative din domeniu și prezintă sub toate aspectele semnificative situația financiară a societății la 31.12.2023. Acest fapt este confirmat și prin raportul auditorului „Ecofin-Audit-Service” SRL.

În rezultatul analizei activității economico-financiare, comisia de cenzori constată că S.A. " Tracom ", este o societate independentă juridic, comercial, organizațional și financiar stabilă.

Obiecțiile și propunerile recomandate de către Comisia de cenzori:

- *respectarea strictă a legislației în vigoare;*
- *ajustarea politicilor și proceselor în vederea îmbunătățirii încasărilor în termen a creanțelor, pentru a asigura o lichiditate și disponibilitate de numerar adecvat și monitorizare eficientă a datoriilor societății în scopul menținerii capacității de onorare în termen a acestora;*
 - *conlucrarea sistematică cu entitatea de audit în vederea neadmiterii abaterilor de la prevederile legislației;*
 - *optimizarea cheltuielilor societății, inclusiv a cheltuielilor administrative;*
 - *controlul permanent ce ține de încasarea creanțelor și achitarea datoriilor societății, în scopul menținerii capacității de onorare a obligațiilor în termen;*
 - *plasarea pe pagina web a situațiilor financiare anuale, raportului auditorului conform cerințelor Legii nr.287/2017;*
 - *ajustarea valorii capitalului de rezervă potrivit normelor prevăzute de legislație și a Statutul societății;*
 - *utilizarea conformă a fondurilor, potrivit legislației, politicilor contabile și a deciziilor Adunării Generale a Acționarilor;*

- *participarea auditorilor independenți la inventarierea anuală a patrimoniului societății;*
- *evaluarea activelor și pasivelor întreprinderii potrivit principiului prudenței;*
- *realizarea recomandărilor înaintate de către organele de control (Inspekția Financiară).*

Prin urmare, Comisia de cenzori propune adunării generale a acționarilor a S.A. „Tracom”, aprobarea raportului pentru anul 2023.

Comisia de cenzori: Tatiana Demidcenco

Ala Vizir

Tatiana Gorceac